

Nr 69.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående befrielse från viss betalningsskyldighet på grund av statsbidrag till ett avdikningsföretag inom Frändefors socken av Älvsborgs län; given Stockholms slott den 28 januari 1938.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

A. Pehrsson-Bramstorp.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 28 januari 1938.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Pehrsson-Bramstorp, anför:

Kungl. Maj:t beviljade den 31 december 1915 dels lån med 4,150 kronor från odlingslånefonden och dels statsbidrag med 860 kronor från allmänna avdikningsanslaget till ett företag, avseende avdikning av vattenskadade marker tillhörande hemmanen Bjurhem, Grönvik, Måsen och Kleverud i Frändefors socken av Älvsborgs län, varjämte Kungl. Maj:t fastställde arbetsplan för företagets utförande.

Sedermåra beviljade Kungl. Maj:t genom beslut 15 april 1921 till företaget ett ytterligare lån å 1,270 kronor från odlingslånefonden.

Kontrakt om företagets utförande avslöts den 5 juli och den 28 oktober 1916 med dåvarande ägaren till Bjurhem L. J. Jacobsson.

Sedan förenämnda lån å 1,270 kronor beviljats, antog landbruksstyrelsen

tilläggskontrakt den 22 juli 1921 och den 8 mars 1922 om företagens utförande. Enligt nämnda kontrakt förband sig hemmansägaren Torsten Andersson, som då förvärvat fastigheten Bjurhem, att ansvara för företagens utförande.

Till säkerhet för odlingslånets återbetalning och 1916 års kontrakts fullgörande ingingo Charlotta Sjöberg och A. R. Johnsson i Vänersborg solidarisk proprieborgen.

För fullgörandet av tilläggskontraktet tecknade lantbrukarna A. J. Karlsson i Eskekärr och Henrik Skoglund i Grönvik likaledes solidarisk proprieborgen.

Av lånen utbetalades sammanlagt 2,950 kronor och av statsbidraget 750 kronor.

Enligt vad i ärendet upplysts avled Charlotta Sjöberg den 8 september 1922 och efterlämnade därvid såsom enda dödsbodelägare Gustava Jacobsson, gift med L. J. Jacobsson. Makarna Jacobsson hava båda sedermera avlidit och såsom dödsbodelägare efterlämnat barnen Valborg Jacobsson, Alfred Jacobsson-Möller och Ulrik Jacobsson-Möller. Den sistnämnde avled den 11 december 1934. Intet av dödsbona avträdde till urarva konkurs.

Då ifrågavarande företag icke inom föreskriven tid fullbordats, förordnade Kungl. Maj:t i brev den 18 augusti 1933, att all vidare utbetalning av de till företaget beviljade medel skulle inställas, varjämte statskontoret anbefalldes att omedelbart återfordra vad av lånen och statsbidraget redan uppburits — med avdrag för verkställda amorteringar — jämte fem procent ränta från lyftningsdagen. Statskontoret har till åtydande av nämnda beslut vidtagit åtgärder för de uppburna beloppens indrivande. Genom lagakraftvunna utslag hava sedermera Valborg Jacobsson, Alfred Jacobsson-Möller, Ulrik Jacobsson-Möller och A. R. Johnsson förpliktats att utgiva de uppburna delarna av först omförmälda odlingslån 2,950 kronor och av statsbidraget 750 kronor jämte ränta. Därjämte har Torsten Andersson jämlikt Göta hovrätts utslag den 3 april 1934 ålagts att av statsbidraget återgälda 100 kronor jämte ränta. Den 30 april 1937 uppgingo upplupna räntor å odlingslånet till 995 kronor 97 öre och å statsbidraget till 666 kronor 68 öre.

I en i februari 1936 dagtecknad ansökan hava nu Valborg Jacobsson för L. J. Jacobssons och Gustava Jacobssons dödsbo samt A. R. Johnsson anhållit, att Kungl. Maj:t måtte såsom full likvid för odlingslånen godtaga ett kontant belopp av 50 kronor.

Sedermera hava Valborg Jacobsson för nämnda dödsbon samt A. R. Johnsson ävensom Torsten Andersson, A. J. Karlsson och Henrik Skoglund i en i mars 1936 dagtecknad ansökan hemställt, att Kungl. Maj:t måtte såsom full likvid för statsbidraget likaledes godtaga ett belopp av 50 kronor.

Till stöd för ansökningarna har åberopats, att sökandena på grund av sina svaga ekonomiska förhållanden icke vore i stånd att gälda statsverkets ifrågavarande fordringar.

Över ansökningarna hava utlåtanden avgivits av länsstyrelsen i Älvsborgs län den 28 februari och den 8 mars 1937, som därvid överlämnat rapporter

från polisen i Vänersborg, Göteborg och Mölndal samt fjärdingsmannen i Frändefors sockens polisdistrikt samt biträdande landsfiskalen i Ale distrikt. Därjämte hava utlåtanden avgivits av lantbruksstyrelsen den 30 mars 1937 och av statskontoret den 12 maj samma år. Av handlingarna i ärendet framgår följande.

Valborg Jacobsson är 54 år och ogift. Hon innehar en mindre sybehörs- och kortvaruaffär i Göteborg. För 1936 taxerades hon för en inkomst av 1,440 kronor. Hon saknar kapitaltillgångar. — Alfred Jacobsson-Möller är bosatt i New York, Amerikas förenta stater. Han är gift och har en minderårig son. Han, som tidigare varit vaktmästare, saknar för närvarande fast anställning. Han har icke några utmättningsbara tillgångar i Sverige. — Ulrik Jacobsson-Möller, som avled 11 december 1934, efterlämnade såsom dödsbodelägare två minderåriga barn. Bouppteckningen efter honom utvisar tillgångar i boet till ett värde av 50 kronor och skulder till ett belopp av omkring 5,000 kronor. — A. R. Johnson är 54 år och gift. Han sysslar sedan omkring tio år med agenturverksamhet, som dock endast lämnar ringa inkomst och knappast möjliggör för honom att tillfredsställande försörja sig och sin familj. Vid utmättningsförsök år 1934 saknade han utmättningsbara tillgångar. — Torsten Andersson är 39 år och anställd såsom byggnadsarbetare i Mölndal. Han är gift och har fem minderåriga barn. Hans arbetsinkomst uppgick år 1936 till omkring 2,000 kronor. Vid utmättningsförsök visade han sig sakna utmättningsbara tillgångar. — A. J. Karlsson är 71 år och gift. Makarna Karlsson äga gemensamt en fastighet taxerad till 4,600 kronor. Å fastigheten kan födas två kor. Fastigheten är belånad för omkring 2,800 kronor. Makarnas övriga skulder uppgå — skulden till statsverket icke inbegripen — till omkring 1,500 kronor. Makarna hava icke någon arbetsinkomst utan makarnas barn bidraga till deras uppehälle. — Henrik Skoglund är 46 år och gift. Han äger en fastighet taxeringsvärderad till 13,700 kronor och lösöre till ett värde av 3,000 kronor. Fastigheten är belånad för 15,800 kronor. Övriga skulder — skulden till statsverket icke inbegripen — uppgå till 3,450 kronor. För år 1936 taxerade Skoglund för 1,360 kronor.

Länsstyrelsen och lantbruksstyrelsen hava med hänsyn till sökandenas svaga ekonomiska ställning tillstyrkt bifall till framställningarna.

Statskontoret har förklarat sig icke vilja motsätta sig de gjorda ansökningarna.

Med hänsyn till sökandenas ekonomiska omständigheter och — åtminstone beträffande vissa av sökandena — ömmande familjeförhållanden anser jag i likhet med de hördi nyvårdigheterna, att ansökningarna böra bifallas. Frågan om nedsättande av statens fordran på grund av statsbidraget till ifrågavarande avdikningsföretag torde böra underställas riksdagens prövning. Sedan riksdagen lämnat sitt medgivande härtill, torde jag ånyo få underställa Kungl. Maj:ts ärendet för slutligt avgörande.

Departements-
chefen.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att såsom full betalning för statsverkets fordran på grund av statsbidrag till ifrågavarande avdikningsföretag inom Frändefors socken av Älvsborgs län må godtagas ett belopp av 50 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Gunnar Sandström.